

www.heidevertelt.be

290

3 augustus 2025

Ons Calmpthout

Orgaan der Vereenigde Katholijken van Calmpthout.
 Eerevoorzitter: Baron de Kerckhove d'Esauville, Volksvertegenwoordiger en ondervoorzitter der Kamer.
 Omvattende Calmpthout, Nieuwmoer, Achterbroeck, Calmpthoutschen Hoek en Heide.
 VERSCHUNT: IJDERE WERK. Opstel en Beheer: GILDENHUIS, CALMPHTHOUT. Abonnement 20 Fr. per jaar. Per 3 maanden 5 — Fr.

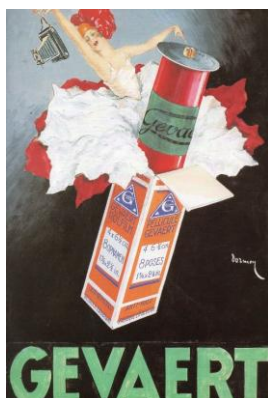

Foto van Michel Jordaens (1893 – 1972) en zijn echtgenote Melanie Schellekens (1891 – 1970). Op de foto zien we juist achter de bakkerskar de winkel van fotograaf Michel Jordaens in de Statiestraat. De bakkerskar zelf staat voor de bakkerij Peeters-Verhoeven

FOTOLIEFHEBBERS !
 alle Gevaertprodukten zijn te verkrijgen bij:
JORDAENS-SHELLEKENS
STATIESTRAAT, CALMPHTHOUT
 Afwerken voor liefhebbers. — Vergrooten
 en fotos op porcelain voor grafzetken.

Het Huis Jordaens-Schellekens
STATIESTRAAT, 171, CALMPHTHOUT
 biedt zich beleeld aan met een groote keus van
DAMENHOEDEN, — KOUSEN, — HAND-
SCHOENEN — LINTEN — fantasieartikelen.
 Ook groote keus in rouw en
 Plechtige Communiebehoeftigheden

(bijdrage van Paul Witters)

SPERTAKEL-MUSICAL
LIJN 3

KOOP NU JE TICKETS

ESSEN.BE/LIJN3

Spektakel-musical LIJN 3 deze zomer te zien in Essen.

Op 15,16,21,22,23,24,28,29 en 30 augustus brengt VZW Kobie in samenwerking met grote namen uit de musicalwereld de nieuwe spektakel-musical LIJN 3 in de Collegetuin in Essen. LIJN 3 neemt je mee in de "Sporen naar het verleden" met de komst van spoorlijn "Brussel-Esschen-Roosendaal".

LIJN 3 brengt maar liefst 400 lokale talenten samen, zowel voor als achter de schermen. De regie en het script is in handen van Jaak Lema (Studio 100, Backstage Producties), de muziek is van Sam Verhoeven (Fakkeltheater, Judas Theaterproducties, Het Achterland), Remi de Smet (Studio 100, Thuis) is regieassistent en voorziet de songteksten en Lenny Tosserams (Fontys Musicaltheater) zorgt voor de choreografie.

Een prachtige locatie, indrukwekkend decor en authentieke kostuums

De collegetuin van Essen met omliggend park en klooster, vormt het prachtige decor voor de spektakel-musical. Voor de gelegenheid wordt er een monumentaal decor van 8 meter hoog gebouwd, met een speelveld van maar liefst 900 m².

Ondertussen werkte de kledingploeg maandenlang aan 400 authentieke kostuums. De unieke locatie, het decor en de historische kostuums neemt de toeschouwer terug mee naar de tijd van toen.

Over het verhaal LIJN 3

LIJN 3 is een verhaal over het evolueren van een boerendorp naar een bloeiende gemeente, over het groeien van een onmogelijke liefde, over de kloof tussen rijk en arm en wie daarin de meeste vrijheden heeft: hoe een treinstation deze drie sporen verbindt in het kleine Esschen.

Dit verhaal vertelt een belangrijk waargebeurd keerpunt in de geschiedenis, en niet alleen in de geschiedenis van Essen. En dat allemaal dankzij de bijzondere ambitieuze plannen van Gihoul, een rijke zakenman die woonde op het Hemelrijk in Essen. Hij zag economisch potentieel in een spoorlijn langs de Nederlandse grens en richtte in 1852 de spoorwegmaatschappij op die de verbinding tussen Antwerpen en Rotterdam zou realiseren. En die liep niet (zoals de oorspronkelijke ambities van de Nederlanders) door Breda, maar langs zijn eigen tuin van het Essense Hemelrijk. Maar dat ging niet zonder slag of stoot... Dit bijzondere verhaal ontdekt u tijdens spektakel-musical LIJN 3.

Mis deze spektakel-musical niet! Surf snel naar [essen.be/LIJN 3](https://essen.be/LIJN3) voor meer informatie, of om direct je tickets te bestellen.

Combineer je bezoek aan LIJN 3 met een hapje en een drankje bij zomerbar PERRON 3

De binnenkoer van het College in Essen wordt tussen 15 en 30 augustus dé ontmoetingsplek voor wie houdt van lekker eten, frisse drankjes en gezellige zomeravonden. Tijdens deze speelperiode van de spektakel-musical LIJN 3 opent de sfeervolle zomerbar PERRON 3 elke avond de deuren van 17 tot 21 uur, en dat voor iedereen, ook wie geen musicalticket heeft. Je kan genieten van een drankje en een hapje bij een van de foodtrucks, met een ruim aanbod zoals frietjes, pizza's, Thaise specialiteiten, hamburgers, pasta, pannenkoeken, ijsjes en nog veel meer. Daarnaast zorgt randanimatie voor extra sfeer en beleving.

Wil je geen nieuws missen over LIJN 3?

Volg LIJN 3 dan zeker op Facebook of op Instagram

(ook Heide vertelt VZW zal met een stand aanwezig zijn aan de zomerbar Perron 3, ons pas uitgegeven boek zal er te koop zijn)

Eens even kijken naar de burenen in Essen!

Op 11 september 1952 publiceerde "De Zondagsvriend" onderstaand verhaal over Essen.

Wie Essen zegt, denkt zo direct aan de gilden, met hun schutters en hun oude oude dansen. In binnen- en buitenland oogsten zij lauweren en zij dragen de roem van dit grensdorp verre uit, mede met de muziekmaatschappijen waarbij de accordeonisten van Hoger Streven vooraan gaan.

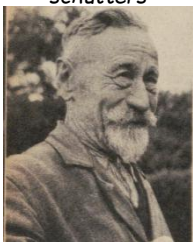
Wie Essen 'hoort' noemen, ziet de vak-school, het college. Wie Essen 'ziet' moet

de nieuwe O. L. Vrouwekerk bewonderen en kan zich reeds een idee vormen van wat daar roert en leeft, minder aan het station en aan de grens maar vooral op de Heuvel waar weldra een nieuw gemeentehuis zal oprijzen als triomf over de Octoberdagen van 1944 die dood en vernieling brachten.

"ESSEN de pracht, maar Kalmthout de macht" durft men te Kalmthout wel een smalen. De nuchtere bewoners van grote grensdorp, dat die

Wardje Backx, de ziel der schutters

Jef Nelen, 'Ouwetaaie'

Dientje Govers, lachende gildezuster

ZO LEEFT ESSEN

Het Redemptoristcollege beheerst de omgeving

Halt : de grens!

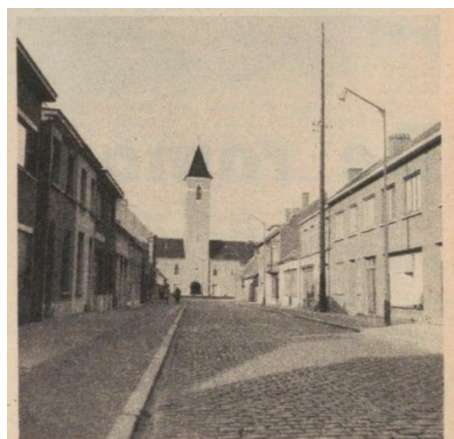
spottend "blazen" genoemd worden, geven daarom niets: Zij weten dat in hun proper, welvarend dorp de oude Essense geest nog leeft, de geest van het oude boerendorp die arbeid en liefdadigheid op de troon plaatst. Het eertijds belangrijke grensstation, de toldienst, de rijks-wacht brachten vreemden met

eigen gewoonten en zeden in de streek maar die waren niet bij machte "Essen aan de grens" het eigen karakter van het burgerdorp te ontnemen. Het voormalig uitzicht ging wel verloren door de geschiedenis en door de groeiende welstand. Men zoekt er vergeefs naar oude boerenhoven, men vindt de kerk aan de grens niet meer en men moet werkelijk zoeken naar het gemeentehuis ondergebracht in het vroegere quarantaine-lazaret. Maar Essen leeft en eer het een jaar verder is hoopt men met trots het nieuwe gemeentehuis te kunnen tonen met evenveel fierheid als men nu de prachtige O. L. Vrouwekerk aanwijst. De geschiedenis van deze kerk is ook de geschiedenis van Essen, want Kalmthoutse Hoek, Wildert, Horendonk en de Statiewijk kregen veel later een God's tempel. Als men weet dat Essen als parochie bij het Nederlandse Nispen hoorde dan moet men er zich niet over verwonderen dat de eerste kerk zo vlak bij de grens werd opgericht. Die eerste kerk, gekend als de "nieuwe schuur" was een houten barak van amper 22 m op 7 met klein klokkentorentje, gebouwd in 1669. In 1729 werd een nieuwe kerk gebouwd, niet veel groter maar ditmaal in steen. Verdere vergroting in 1767, plaatsen van een toren zes jaar later en weer vergroting van 1852 tot 1857 leidden tot

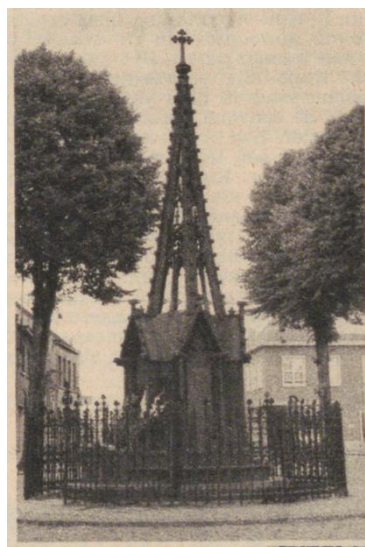

Een reuzenbeuk in de pastorijschoven de triomf der bogen in de O.L.Vrouwkerk Archivaris Gerard Meeusen

de definitieve kerk die naast andere schatten vooral de toegangspoort onder het hoogzaal als merkwaardig sieraad had. Tot op 22 October 1944 deze tempel vernield werd zoals ook andere kerken schade leden en het gemeentehuis in puin geslagen werd samen met meer dan honderd woningen. Meer dan zestig bewoners betaalden de bevrijding met hun leven. Van vreemde troepen had het grensdorp in zijn geschiedenis veel te lijden: Oostenrijkers, Spanjaarden, Pruisen, Fransen legerden en vochten er, zonder ooit de ware bevrijding te brengen. De vrijheidsboom die de Fransen op de Heuvel oprichtten in 1797 werd op een nacht afgezaagd. Daar werd pas in 1844 een monument opgericht ter nagedachtenis van

*O.L.Vrouwkerk, nieuw en sierlijk en
dichter bij de dorpskern*

*Monument op het
Heuvelplein*

zes vrijwilligers die bij de omwenteling van 1830 sneuvelden. Dat monument werd in ere gehouden en daaraan werden gedenkplaten gehecht na de oorlog van 14-18 en na de oorlog 40-45. Zo blijft de Heuvel werkelijk het middelpunt van Essen hoewel de Statiewijk en de grens lang mede om de ereplaats hebben gedongen. Op de Heuvel staat nog de oude pastorijschoven, sterk als een burcht omgeven door een vest maar spijtig genoeg beroofd van haar monumentale ingangspoort. Als ander "ouds" is daar nog het kapelleke van Klaas van Loon aan de brug, daar uit dankbaarheid door Klaas van de Moerkant opgericht toen hij behouden terugkwam van de krijgstochten naar Spanje, Duitsland en Rusland met Napoleon. Oud is nog de afspanning "De uil" langsheen de oude postbaan. Daar in die oude herberg, waarvan

nog alleen de lage, grijze voorgevel te zien is werd vóór 1775 de post besteld langs de oude baan die van Brasschaat over Achterbroek naar Zilveren Hoek, langs Horendonk naar Willemstad leidde. Buiten die drukte leefde het oude Essen midden heide en zandgrond met als sobere voortbrengst van de grond koren en turf- klot. Rozendaal was toch een befaamde turfmarkt en langs de turfvaarten vaarden platte boten over de grens. Daarover weet de oude boswachter Jef Nelen die er vlakbij op de Kraaienberg woont nog te vertellen. Hij is er nu 83, de man die van zijn 24 jaar de bossen bewaakte met zijn broer, die meer dan 50 jaar getrouwd is en 15 kinderen had. Men zou het hem niet

Oude pastorijschoven

aangeven want Jef met de gultige ogen en de lachende mond boven de puntbaard heeft al zijn haren nog. « J'ai quatre-vingt trois ans », zegt Jef in zijn soldaten-Frans. Hij diende 27 maanden bij het 12 Linie te Luik

en toont ons op zijn linkerarm het nr 179 het nummer waarmee hij er inlootte en dat hij zovele jaren terug in zijn huid liet tatouëren. Als hij over zijn troep vertelt komt hij in vuur: hij was eerste soldaat en hield eens de wacht voor de Koning te Beverlo. Dat heeft hij onthouden zoals hij nog weet dat hij diende bij de boer en later bij een Franse heer. "Ik heb boer, heer en koning gediend en ben nog nooit ziek geweest" lacht Jef als wij van hem afscheid nemen. Lachen kan ook nog Dientje Govers die met haar man en broer in de Molenstraat woont. Dientje is er 88 en nog trouw lid van de koninklijke St. Sebastiaangilde, waarmee zij sedert 1922 alle feesten en uitstappen meemaakt. Zij is wat fier dat zij ons haar kasjemieren sjaal en haar «melk-emmer-hoed» kan tonen en kan vertellen over de lansier die zij nog danst als de jongste. Dansen doen ze ook nog te Wildert in de St. Andries-gilde maar dat zijn dan vooral de volksdansen. Deze gilde ontsproot uit de St. Ursula-gilde, die van handboogmaatschappij « schaapsgilde » werd. De « kolveniers » hadden hun St. Jan Baptist-gilde, maar deze "nieuwe busgilde" verdween op 't einde van verleden eeuw. Vóór haar was gemeente-ontvanger er nog de St. Norbertus-gilde de «oude» busgilde maar ook zij haalde het einde van de 18e eeuw niet. De St. Sebastiaans-gilde overleefde alle en in daar vonden de schutterijen van thans hun oorsprong. Het Centrum pakt uit met "Edel Tijdverdrijf" en "Amicitia". Horendonk heeft "De Arabieren" en Moerkant Kroonhalst over "Altijd in roere". Die vier vormen thans met de schutterijen van Kalmthout het "Gewestelijk verbond van Handboogschutters Essen en Omstreken". Dat verbond is de trots van Wardje Backx de voorzitter die tevens secretaris van het Landelijk Verbond is. Albert Claessen, die eens kampioen van België was, Eduard Clement en Marcel Backx, P. Bartelen L. Smeyers, K. Wijters, J. Elst, F. Sanders zij maakten toch eens mede deel uit van de

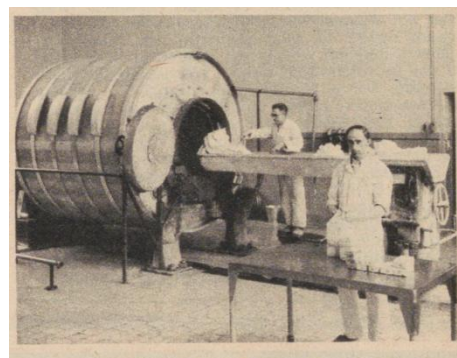
Eddy Suykerbuyck en de beroemde groep "Hoger Streven"

De melkerij

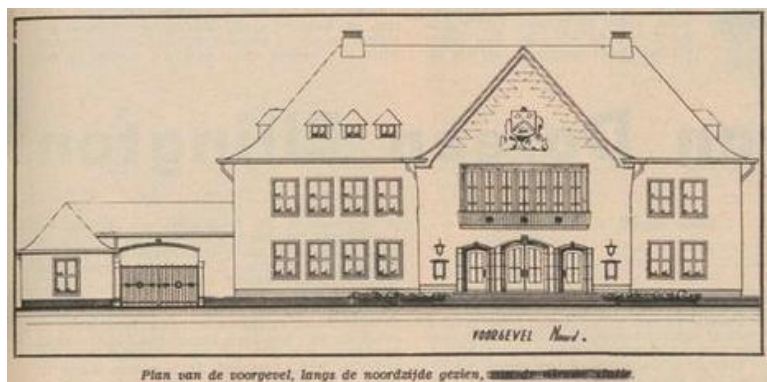
nationale ploeg en daarover geraakt Backxke, dat vinnig ventje waarvan de ogen tintelen achter de brilglazen, niet uitgepraat. De schutterij is voor hem zijn leven zoals die medebehoort tot het leven van Essen. Die indruk kregen wij toen wij hem opzochten bij zijn werk in de melkerij. Over die melkerij, over de kapsulen- en toffeeënfabriek vertelde ons Gerard Meeusen, de gemeenteontvanger, archivaris. Die joviale St. Sebastiaans-hoofdman die werkelijk tijd te kort heeft om Essen's historie op te diepen vertelde ons over

de gilden, over de vier muziekmaatschappijen en over « Hoger Streven » de befaamde en zeer talrijke « banjo-accordeonistengroep ». Hij, de zoeker en de pluizer, die van het oude Essen alles afweet: wie en tot hoelang ongeletterden, nog met een kruisen hun naam zetten, hij is wat fier over zijn gilde en over zijn schutters. Maar hij is trots over geheel Essen! Daarover schreef hij boeken en daarvan weet hij alles. Hij kent de geschiedenis van vakschool en college, van de middelbare school voor jongens, van het meisjespensionaat met naad- en knipklas, van de huishoudklassen, de muziekleergang en de toneelkring van E. P. Boon, wiens werk zo hoog reikt als de toren van het Redemptoristencollege dat daar verdoken als in een bos geheel de omgeving beheerst. Hij pocht met zijn oudheidkundige kring en

In de melkerij, de Essense room en roem

zetterecht een hoge borst als hij spreekt over de vijftig priesters, waarbij meerdere missionarissen, die Essen aan de Kerk heeft geschonken. Hij wijst er ons op, dat het vellen van de bomen in de Statiestraat geen vernielingswerk is van burgemeester Dierckxsens, maar dat het behoort bij het vijfjarenplan van de gemeente die de Steenhoekstraat betonnerde die mozaïekkasseien legde in de Kammenstraat en die het electrisch net volledig vernieuwde. Als dra de lichten branden en de riolering aangepakt wordt dan worden weer nieuwe plannen gesmeed, want Essen rust niet.

De schone nieuwe O. L. Vrouwekerk binnen één lovende boog - die dit jaar met grotelijke feestelijkheden gewijd werd en de andere beschadigde kerken die schitterend gerestaureerd werden zingen de lof van het gemeentebestuur dat op 11 Juli de spade in de grond stak op de Heuvel in de hoop dat daar over een jaar een nieuw, landelijk gemeentehuis zal verrijzen. Als de gebouwen van de karantijnstallen en het lazaret die in 1944 zovele vluchtelingen herbergden zullen

verlaten worden en de archieven overgebracht zijn naar het nieuwe gemeentehuis dan viert de Heuvel weer triomf over grens en statiewijk. Het station dat in 1854 een omwenteling bracht maar de laatste tijd van zijn glans verloor; de grens die nog wel internationaal verkeer kent en nijverig bedrijf in bijhuizen van vreemde firma's maar die haar kerk verloor moeten willens-nillens opzien naar de Heuvel die nu de

Station Essen

Station Essen

parochietempel in de buurt kreeg en dra in de nabijheid van het karakteristieke monument op het plein een gemeentehuis rijker wordt van waaruit de nooit verzwakte werkkraft zal uitstralen als een weldaad over het grensdorp dat uit de moer groeide tot een juweel, waarvan de naam «Essen» nog slechts herinnert aan de kronkelingen van de kleine Aa. Het is goed dat die naam er is want aan haar boorden vonden de « klotstekers » hun brood. Dat die «moermensen» het tot burgers brachten maakt mede de pracht uit die ook macht betekent... wat men er te Kalmthout ook over denken.

(Bijdrage Wim Kuyps)

Unieke tentoonstelling in LDC Kruisbos!

Vrijdag 15, zaterdag 16, zondag 17, maandag 18 en dinsdag 19 augustus, telkens van 13 tot 17u is er in het LDC Kruisbos, Kapellensteenweg een unieke tentoonstelling onder de naam "In Memoriam, geschiedenis van het doodsprentje". Het is een verzameling bijeengebracht door Nieuwmoerenaar Eddy Buysen. Door de jaren heeft Eddy een verzameling bijeengebracht met historische doodsprentjes van de 18de tot de 21ste eeuw. De expo wordt georganiseerd door WZC Sint Vincentius. De inkom is gratis.

Beeklei nummer 6, dit huis zochten wij!

Onmiddellijk na het verschijnen van ons krantje vorige week kregen wij een mail van Armand Cattoor, hij schreef ons het volgende:

Beste Louis, met grote verwondering erkende ik het huis op de foto onderaan uw krantje van deze week. Het huis in kwestie kocht ik in 1957 en bewoonden wij zelf gedurende 42 jaren van 1962 tot 2004. Het staat nog altijd in de Beeklei nr. 6. De huidige eigenaar is de heer Joris Alen, zoon van Jan. De heer Van Nuffel, waarover sprake in het artikel, was de ontwerper en bouwer van het huis. Later werd het aangekocht door de heer Duvivier die er achteraan een stuk aanbouwde, nog later werd het perceel (de grond) door Mr. Duvivier in twee verdeeld en

bouwde hij een nieuwe woonst op het tweede deel rechts ernaast waarin hij zelf introk en het oudere huis verkocht. Ikzelf kocht het huis van een zekere heer Vermaut. Intussen heeft Joris nog verbeteringen aangebracht waaronder een vernieuwing van het dak. Toen wij er gingen wonen was Mr. Duvivier nog een tijdje onze buur. Wij hebben er altijd heel graag gewoond. Onze Wouter zal je er nog wel 't één en 't ander over kunnen vertellen. Met vriendelijke groeten, Armand.

(foto ons ter beschikking gesteld, van de achterzijde van de woonst toen, door Hilda Van Nuffel)

En Wouter Cattoor kon er inderdaad nog wel wat over vertellen en stuurde een recentere foto mee!

Ziet er langs de voorkant nog bijna exact hetzelfde uit. Toen woonde Joris Alen er al. Leuk weetje is dat Joris in 2007 de Canvascrack won. Zelf heb ik daar een 1/4 eeuw gewoond en mijn jeugd doorgebracht. Er woonden toen veel kinderen in de Beeklei en we speelden veel op straat of trokken naar de Withoefse Heide. Een fijne tijd. Er waren dan nog geen straatfeestjes en toch kende men elkaar, vooral de thuiswerkende moeders die elkaar opzochten. Bij opkomst van de eerste zwart/wit TV, herinner ik me dat we ons bij Leemans of Wybauw uitnodigden om naar Zorro of Floris te kijken. Op sinterklaasavond gebeurde het dat een buurman kwam

aanbellen als Sinterklaas. In de zomer werden er geregeld pruimen, appels of eitjes gedeeld of we gingen krieken plukken bij de familie Fimmers. Bij mevr. Wybauw kregen alle kinderen een pak Koetjesreep (ik vermoed dat zij er aandelen in had). We werden op boodschappen uitgestuurd naar Kruidenier Vermeylen, 't Winkeltje, op de hoek van de Canadezenlaan en de Eikenlaan. Rita, de dochter, werkte toen al mee in de zaak van haar ouders en baat nu nog steeds de broodjeszaak uit aan de Heuvel (bij bakkerij Neys). Mijn moeder had brede bloemenborders in de tuin, maar zelden werd er plantgoed gekocht. Dat werd onder elkaar gedeeld. Het huis aan de linkerkant (nr.8) werd toen verhuurd. Daar heeft toen half Kalmthout gewoond. Minstens 15 gezinnen heb ik daar zien passeren. Soms grote gezinnen met wel 8 kinderen. Burenruzies heb ik er nooit geweten. Lag er iets op de lever, dan werd dat meteen besproken.

Oude en vergeten beroepen van vroeger

Vandaag: Turfsteker (79)

Een oud beroep uit onze streek: Kalmthout – Nieuwmoer. Turfstekers zorgden er eeuwenlang voor dat onze samenleving van brandstof werd voorzien, maar het beroep 'turfsteker' staat bij niemand meer op het CV. Wat deed de turfsteker?

Dit mooie stukje Kalmthout is natuurhistorisch zo belangrijk dat het verdient om in de belangstelling te staan. Nieuwmoer dankt haar ontstaan aan de turfontginning, de dorpskern is dan ook vernoemd naar de 'Nieuwe Moeren'. Naast de wilde plantengroei en het vogelbestand heeft het waardevolle natuurgebied 'De Maatjes' nog heel wat geschiedenis te bieden. Vanaf de 15de eeuw bracht de turfwinning het ontstaan van **Nieuwmoer** op gang. De vaarten die de Maatjes doorkruisen, de verhoudingen tussen de Abdij van Tongerlo en de Heren van Breda en Wuustwezel, de rol van de prinsen René en Willem van Nassau, Hanneke Wiewauw, ... het zijn de hoofdrolspelers in de boeiende verhalen van en rond De Maatjes.

Een turfsteker was een ambachtsman die zich bezighield met het winnen van turf, een brandstof die verkregen werd uit gedroogd veen. Men begon turf te gebruiken sinds de Middeleeuwen toen de bevolking in grote mate toenam in stedelijke gebieden. Turf was goedkoop en in grote hoeveelheden in het Vlaamse landschap te vinden. Het werd daarom als brandstof gebruikt om huizen te verwarmen en de industrie op gang te houden.

Hoe werd je een turfsteker?

Hoewel turf in grote hoeveelheden beschikbaar was, was het verkrijgen van turf allesbehalve een eenvoudige opgave. Turfsteken was fysiek zwaar en smerig werk. Met goed of slecht weer waren de arbeiders in de buitenlucht op veengrond te vinden. Over het algemeen werd het werk uitgevoerd door mannen, maar af en toe hielpen vrouwen en jonge jongens ook mee. Er werd vooral gekeken of de arbeider in kwestie fysiek in staat was om het werk uit te voeren. Het doel was uiteindelijk om zoveel mogelijk turf te winnen.

Het turfsteken gebeurde zonder enige vorm van opleiding vooraf. Alles wat de arbeider moest weten, werd geleerd in de praktijk. De meeste kwamen daarom in dienst bij een veenbaas waar ze voor weinig loon het zware werk uitvoerden. Doordat het turfsteken vooral seizoenswerk was, waren er ook enkele zelfstandige turfstekers. Het was dan mogelijk om andere inkomsten te hebben en daarnaast als turfsteker aan de slag te gaan. Het werk begon namelijk rond half maart en eindigde eind juli zodat turf nog genoeg tijd had om te drogen. Tijdens de koudere dagen zochten de turfstekers vaak werk bij boeren op het land.

Het leven van een turfsteker

De werkdagen van een turfsteker waren lang. Ze waren vaak al 's nachts aan het werk en werkten dan door tot rond het middaguur. De twaalf tot veertien uur durende werkdagen waren meer dan normaal. Rondom de veengebieden ontstonden daarom ook plaggenhutten,

uitgegraven eenvoudige bouwwerken zonder zijmuren en met een dak dat op grondhoogte begon. De plaggenhut zorgden voor de mogelijkheid om met het werk mee te verhuizen. Hierdoor hoefden de turfstekers vanaf huis niet kilometers te lopen voordat ze aan hun werkdag begonnen. Een turfsteker mocht officieel in de hut blijven wonen wanneer de schoorsteen in de ochtend rookte, dat was namelijk een ongeschreven regel. De leefomstandigheden van het wonen in een plaggenhut waren daarentegen allesbehalve ideaal. De hut was vochtig, slecht te verwarmen en het zat vaak vol met ongedierte.

Er ontstonden over het algemeen meerdere plaggenhutten bij elkaar in de buurt, omdat turfstekers met meerdere collega's in één ploeg werkten. Samen groeven ze met de hand veenkuilen, stapelden ze de turf op, sneden ze deze in grote vierkante stukken en uiteindelijk in kleinere rechthoeken. Daarnaast verplaatsten ze kruitwagens vol naar de legakkers waar de turfblokken konden drogen. Arbeiders liepen heen en weer met massa's turf, want per dag werden er gemiddeld 6.000 turven verplaatst. Elke kruitwagen woog bij het heenlopen zo'n zeventig kilogram. Vervolgens moesten de zware blokken bij hand ook regelmatig gedraaid worden om het droogproces nog effectiever te maken.

Een uitgestorven beroep

Rond 1950 is de baan turfsteker opgehouden met bestaan. Nadat turf werd overgenomen door andere fossiele energiebronnen als steenkool, olie en gas, was het winnen van turf niet meer nodig. Nadat de laatste turfsteker zijn schop neerlegde en er geen enkele machine meer op het land was te vinden, stierf het beroep uit.

(Bijdrage van Paul Witters)

Ben Oudermans wint retro-koers, Sieben Devalckeneer wint FUN-koers een wordt Kalmthouts kampioen!

De organisatoren, Wieka VZW, beleefde vooraf spannende momenten, dit had alles te maken met de weersvoorspellingen. En zie, het liep toch nog allemaal goed, geen regen in Heide vrijdagavond! Dat bracht ook mee dat de mensen wel wilden buiten komen en afzakten naar de omgeving van de kerk. Het begon met de retrokoers waarvoor zich 47 renners inschreven. Na een inspectie door de jury bij de start, en de

zegening door de pastoor was het de beurt aan de gelegenhedenburgemeester Paul Lion om de start te geven voor 30 kilometer fietsplezier. Uiteindelijk was het Ben Oudermans die won voor Ward Rombouts en Fons Van Dijck. Ondertussen maakten 72 renners zich klaar om van start te gaan voor een 75 kilometer lange wedstrijd doorheen Heide en Kapellenbos. Ook hier werd bijzonder hard gestreden voor de vele premies en de overwinning. Na een ontsnapping met zes renners was uiteindelijk Kalmthoutenaar Sieben Devalckeneer de snelste. Hij versloeg Thomas Verheyen, Rik Smits werd derde. Sieben mocht tweemaal op het podium, hij werd als winnaar gehuldigd maar mocht ook nog eens de Kampioenstrui van de gemeente Kalmthout aantrekken. Burgemeester Lukas Jacobs, sportschepen Maarten de Bock,

burgemeester An Stockmans en eerste schepen Koen Helsen van Kapellen assisteerden hierbij samen met Yves Bruynseels, zaakvoerder van de firma Bruynseels-Vochten, hoofdsponsor van het evenement. Na de wedstrijd bleef het gezellig vertoeven in Heide, zowel rond de kerk als in de horecazaken Sandy en 't Centrum bleef het druk en sfeervol tot in de late uurtjes ! Voor de VZW Wieka de zoveelste geslaagde inrichting!

(op de eerst foto de voltallige jury voor de retrokoers: vlnr: Baron René Dekeulener, pastoor Louis Claessens, moeder overste Karine Dekeulener, stationschef Paul Witters, broeder père total Hugo Vanden Camp, mevrouw de burgemeester Nicole Maas, burgemeester Paul Lion en veldwachter Eric Duerloo. Op de tweede foto de nieuwe Kalmthoutse kampioen Sieben Devalckeneer.

Uit de oude doos!

Leerlingen van de openluchtschool Diesterweg op wandel in de Kalmthoutse heide!

*Heide vertelt is een uitgave van
de VZW Heide vertelt.
Redactie: Heidestatiestraat 58/1
2920 Kalmthout
0477/22.24.81
www.heidevertelt.be*

